

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **M. D. (dříve P.)**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, týkající se řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. srpna 2012, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. září 2013, č. j. 2 Ad 56/2012 - 81,

takto:

- I. Kasační stížnost žalované **se zamítá.**
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] V období od 1. května 1994 do 15. dubna 1997 vykonávala žalobkyně výdělečnou činnost na pozici vedoucí prodejny. Zaměstnavatel žalobkyně Ing. R. M. (dále jen „zaměstnavatel“) pravidelně zřejmě nepředkládal měsíční přehled o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace a neodevzdával evidenční listy důchodového zabezpečení, jak měl činit podle § 38 a 39 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“). Zaměstnavatel na výzvy České správy sociálního zabezpečení k předložení předmětných listin a předvolání nereagoval. Stěžovatelka zaměstnavatele marně předvolávala, pokutovala a následně zaměstnavatele dne 14. února 2011 zařadila do evidence nedosažitelných zaměstnavatelů. V září 2012 zaměstnavatel zemřel.

[2] Pražská správa sociálního zabezpečení rekonstruovala evidenční listy důchodového zabezpečení žalobkyně dle § 6 odst. 4 písm. u) zákona o organizaci sociálního zabezpečení. Dle Pražské správy sociálního zabezpečení nebylo možné zjistit vyměřovací základ žalobkyně za měsíc duben, listopad a prosinec roku 1995, celý rok 1996 a měsíce leden až duben roku 1997. Pro uvedená období Pražská správa sociálního zabezpečení žalobkyni nezrekonstruovala evidenční listy důchodového pojištění.

[3] Dne 23. května 2011 podala žalobkyně žádost o přiznání starobního důchodu podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutím ze dne 14. března 2012 č. j. X žalovaná přiznala žalobkyni starobní důchod; přitom jí nezhodnotila dobu zaměstnání za období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997, neboť podle žalované by jí bylo možno zhodnotit pouze na základě evidenčního listu důchodového pojištění (krom toho byl duben 1995 pro stanovení vyměřovacího základu hodnocen jako vyloučená doba, neboť žalovaná v tomto měsíci nezjistila výši vyměřovacího základu).

[4] Dne 18. dubna 2012 podala žalobkyně námitky proti tomuto rozhodnutí. O námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím č. j. X1 ze dne 2. srpna 2012 tak, že opravila písařské chyby obsažené ve výroku předmětného rozhodnutí. Meritorně žalovaná námitce žalobkyně týkající se nezapočtení doby pojištění za období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997 nevyhověla s odůvodněním, že žalovaná pro uvedený postup neměla k dispozici doklady, které by věrohodným způsobem prokazovaly tuto dobu pojištění. Žalobkyně neprokázala, že v uvedené době vykonávala pracovní činnost v rozsahu podléhajícím důchodovému pojištění dle § 8 a § 11 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Žalobkyně k potvrzení své doby pojištění postupně v průběhu řízení žalované předkládala pracovní smlouvu, kopii výpovědi z pracovního poměru podepsané zaměstnavatelem, kopii potvrzení přihlášky k pojištění zaměstnance, kopii potvrzení odhlášky z pojištění zaměstnance, kopii potvrzení při změně zaměstnání (zápočtový list). Žalobkyně dále předložila tiskopis prohlášení ze dne 2. září 2011 o dobách zaměstnání od 1. listopadu 1995 do 15. dubna 1997, dle kterého činil měsíční výdělek žalobkyně 3 500 Kč, podepsaný žalobkyní, a potvrzený svědkyněmi A. F. (za období od 28. června 1994 do 30. listopadu 1995) a M. Š. (za období od 12. června 1995 do 15. dubna 1997). Obě svědkyně byly pracovníčně podřízené žalobkyni. Stěžovatelka nakonec předložila potvrzení zaměstnavatele ze dne 4. července 2012 s úředně ověřeným podpisem, ve kterém zaměstnavatel uvádí, že žalobkyně byla zaměstnána v jeho prodejně v období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997, přičemž její průměrný měsíční výdělek v daném období činil 3 500 Kč.

[6] Rozhodnutí žalované č. j. X1 ze dne 2. srpna 2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“) napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterou se domáhala zrušení napadeného rozhodnutí. Dle názoru žalobkyně žalovaná nesprávně zhodnotila „doby zaměstnání“ žalobkyně v období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997, neboť její zaměstnavatel pravidelně neodevzdával evidenční listy důchodového pojištění. Žalobkyně však tuto dobu prokázala veškerými jinými dokumenty, které jako zaměstnanec předložit mohla.

[7] Krajský soud žalobě stěžovatelky vyhověl a napadené rozhodnutí rozsudkem č. j. 2 Ad 56/2012-81 ze dne 16. září 2013 zrušil. V řízení krajský soud provedl dokazování dle § 77 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) dávkovým spisem Pražské správy sociálního zabezpečení, výslechem svědkyně M. Š. a listinnými důkazy předloženými žalobkyní v průběhu

správního řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že za uvedené důkazní situace byla doba pojištění žalobkyně v době od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997 prokázána provedenými důkazy.

II.

Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[8] Proti rozsudku krajského soudu č. j. 2 Ad 56/2012 - 81 ze dne 16. září 2013 podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, ve které namítala nesprávnost závěrů krajského soudu. Podle stěžovatelky pracovní smlouva sice prokazovala, že trval pracovní poměr žalobkyně, nebyly však nijak prokázány vyměřovací základy za požadované období. Ani svědkyně M. Š. neprokázala, že ona sama byla důchodově pojištěna. Krajský soud vycházel z mylného předpokladu, že doba pojištění je prokázána potvrzením o zaměstnání i pracovní smlouvou, což platí bez dalšího pouze pro dobu do 31. prosince 1995. Vzhledem ke skutečnosti, že v předmětné době nebyla prokázána účast žalobkyně na důchodovém pojištění, nelze podle stěžovatelky tuto dobu započítat pro účely důchodového pojištění.

[9] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že předložila veškeré relevantní podklady. Podle ní z důkazů provedených krajským soudem vyplývá, že zaměstnavatel vůči Pražské správě sociálního zabezpečení neměl žádný dluh. Nadto dle svého vyjádření zaměstnavatel evidenční listy důchodového pojištění pravidelně zasílal. Žalobkyně neměla možnost ani pravomoc svého zaměstnavatele kontrolovat. Své povinnosti si plnila, mzdu dostávala v pravidelných intervalech a mzda jí byla krácena o odvody za zdravotní pojištění, sociální pojištění a zálohu na daň z příjmu.

[10] V kasační stížnosti uplatnila stěžovatelka rovněž návrh na přiznání odkladného účinku. Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 6 Ads 85/2013-8 ze dne 27. listopadu 2013 kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

III.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[11] V kasační stížnosti činí stěžovatelka sporným, zda krajský soud učinil správný závěr stran průkaznosti existence doby pojištění dle § 11 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[12] Podle § 5 písm. a) zákona o důchodovém pojištění jsou důchodového pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastní zaměstnanci v pracovním poměru. Dle § 8 zákona o důchodovém pojištění jsou osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštních právních předpisů. Takovým předpisem byl v rozhodné době zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném v rozhodném období. Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců byli podle tohoto zákona účastní nemocenského pojištění zaměstnanci v pracovním poměru činní v České republice, pokud splňovali podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění. Těmito podmínkami byly výkon práce na území České republiky v zaměstnání vykonávaném v pracovněprávním vztahu, který může účast na tomto pojištění založit, a rozsah zaměstnání, který je určen minimálním počtem dnů (7 po sobě jdoucích kalendářních dnů). Další podmínkou byla minimální výše započitatelného příjmu za kalendářní měsíc (400 Kč) [srov. § 5 písm. d) v spojení s § 6 zákona o nemocenském

pojištění zaměstnanců]. Nemocenské pojištění vznikalo podle tohoto zákona dnem vstupu do zaměstnání a zanikalo skončením zaměstnání.

[13] Dle § 11 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je dobou pojištění po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a), za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné. Dle § 11 odst. 2 věty první se za dobu pojištění u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Dle § 11 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění podmínka zaplacení pojistného uvedená v odstavci 1 písm. a) se považuje za splněnou též v případě, kdy zaměstnavatel pojistné na pojištění neodvedl, ačkoliv byl povinen toto pojistné odvést, pokud se dále nestanoví jinak. Doba pojištění tedy trvá, je-li splněna podmínka účasti na nemocenském pojištění a podmínka zaplacení pojistného.

[14] Ve vztahu k dokazování v řízení před správním orgánem Nejvyšší správní soud předesílá, že § 38 zákona o organizaci sociálního zabezpečení upravuje jako primární důkazní prostředek sloužící k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list důchodového pojištění, dříve evidenční list důchodového zabezpečení. Rovněž je nutné vycházet z konkrétních pravidel pro prokazování některých dob pojištění upravených v § 85 zákona č. 582/1991 Sb., podle jehož odstavce pátého lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 28/2013-22 ze dne 11. července 2013). Při jejich absenci je zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování stanovená v § 51 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Současně podle § 3 správního řádu je řízení před orgánem rozhodujícím o dávce důchodového pojištění ovládáno zásadou materiální pravdy. Správní orgán je podle této zásady odpovědný za zjištění skutkového stavu, o němž nejsou *důvodné* pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky dle § 2 správního řádu. Ustanovení § 12 a 13 zákona o organizaci sociálního zabezpečení nadto svěřuje orgánům sociálního zabezpečení výrazné pravomoci nejen k získávání (vyžádání) podkladů pro rozhodnutí od jiných subjektů, ale také k jejich hodnocení, kontrole. Stěžovatelka si proto jako aktivní subjekt musí (při nezbytné součinnosti pojištěnce) podle § 50 odst. 2 správního řádu opatřit podklady pro vydání rozhodnutí nezbytné ke zjištění skutkového stavu věci. Podklady si správní orgán opatřuje především jednak z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění a jednak na základě šetření prováděného podle § 11 zákona o organizaci sociálního zabezpečení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 81/2010-493 ze dne 13. ledna 2011, všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Výše uvedené činnosti stěžovatelka vykonává pro veřejnost v rámci veřejné správy, je proto povinna v souladu se zásadou zakotvenou v § 4 odst. 1 správního řádu vycházet dotčeným osobám podle možností a v souladu se zákonem vstříc.

[15] Právě s odkazem na § 85 odst. 5 zákona o organizaci sociálního zabezpečení rozlišil zákonodárce důkazní standard ve vztahu k době pojištění oproti důkaznímu standardu ve vztahu k prokázání výše osobního vyměřovacího základu. Na průkaznost výše osobního vyměřovacího základu klade judikatura Nejvyššího správního soudu vyšší nároky co do přesnosti údajů v předkládaných listinách. Tuto skutečnost dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku

č. j. 4 Ads 28/2013-22 ze dne 11. července 2013 a následně konstatoval, že „ani platové výměry na daň ze mzdy, další doklady o vyměření mzdy či jiné doklady o průběhu pracovního poměru (např. zápočtový list) nejsou podle uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostatečně podrobným zdrojem informací pro dovození měsíčních příjmů pojištěnce s takovou přesností, aby bylo možné zjistit vyměřovací základ za příslušnou dobu pojištění. Tyto listiny totiž nezaznamenávají příjem za každý jednotlivý měsíc a nelze z nich vyčíst podrobnosti o průběhu pracovního poměru pojištěnce, tedy zejména zda pracoval každý měsíc, zda nečerpal neplacené volno či nemocenské či zda za něj bylo po celou dobu odváděno pojistné, popř. v jaké výši.“ Za důkazní prostředek sloužící k spolehlivému stanovení vyměřovacích základů považoval v uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud mzdové listy za jednotlivé kalendářní roky rozhodného období, které byly podkladem pro vyhotovení evidenčního listu důchodového zabezpečení, takže údaje v nich uvedené postačovaly k výpočtu hrubého výdělku za příslušný kalendářní rok. Uvedené však nelze bez dalšího vztahovat na postup při prokázání doby pojištění, kterou, jak bylo uvedeno výše, lze ve smyslu § 85 odst. 5 zákona o organizaci sociálního zabezpečení prokázat dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i jinými obecnějšími důkazními prostředky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 78/2010-93 ze dne 27. října 2010 či rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 27/2013-20 ze dne 19. června 2013). Není-li následně pro zjištěnou dobu pojištění možné určit výši vyměřovacího základu, uplatní se pro výpočet postup dle § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 88/2008-179 ze dne 27. listopadu 2008).

[16] Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že za účelem prokázání trvání doby pojištění žalobkyně stěžovatelce předložila originál pracovní smlouvy a kopii výpovědi z pracovního poměru, ze kterých vyplývá, že pracovní poměr žalobkyně u žalovaného trval v období od 1. května 1994 do 15. dubna 1997. Žalobkyně dále předložila kopii potvrzení přihlášky k pojištění zaměstnance počínaje dnem 1. května 1994, kopii potvrzení odhlášky z pojištění zaměstnance ode dne 17. dubna 1997, kopii potvrzení při změně zaměstnání (zápočtový list), dle kterého byla žalobkyně zaměstnána u zaměstnavatele v období od 1. května 1994 do 15. dubna 1997, tiskopis čestného prohlášení ze dne 2. září 2011 o dobách zaměstnání od 1. listopadu 1995 do 15. dubna 1997, dle kterého činil průměrný výdělek měsíčně 3 500 Kč, podepsaný žalobkyní a potvrzený svědkyněmi A. F. (za období od 28. června 1994 do 30. listopadu 1995) a M. Š. (za období od 12. června 1995 do 15. dubna 1997), které byly pracovně podřízené žalobkyni. Stěžovatelka nakonec předložila rovněž čestné prohlášení zaměstnavatele ze dne 4. července 2012 s úředně ověřeným podpisem, ve kterém zaměstnavatel uvádí, že žalobkyně byla zaměstnána v jeho prodejně v období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997, přičemž její průměrný měsíční výdělek v daném období činil 3 500 Kč.

[17] Stěžovatelka v řízení uvedla, že Pražská správa sociálního zabezpečení rekonstruovala evidenční listy důchodového pojištění ve smyslu § 6 odst. 4 písm. u) zákona o organizaci sociálního zabezpečení pouze pro období od 1. května 1994 do 30. října 1995 a nikoliv pro zbývající období, neboť nezjistila výši vyměřovacích základů. Vzhledem ke skutečnosti, že evidenční listy důchodového pojištění za období od 1. 1. 1996 do 15. 4. 1997 nebyly rekonstruovány, nezhodnotila stěžovatelka tuto dobu jako dobu pojištění.

[18] Z uvedeného tedy vyplývá, že stěžovatelka za jedinou listinu způsobila prokázat trvání doby pojištění ve sporném období považovala evidenční list důchodového pojištění. Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud jde o důkazní relevanci evidenčních listů důchodového pojištění, stěžovatelka má sice primárně povinnost z evidenčních listů důchodového pojištění vycházet, avšak k prokázání doby pojištění lze v souladu s § 51 správního řádu užít všech důkazních prostředků vhodných ke zjištění skutečného stavu věci. V nyní projednávaném případě

stěžovatelka k důkazům, které žalobkyně předložila, vůbec nepřihlédla. Naopak v napadeném rozhodnutí uvedla, že „nemá k dispozici doklady, které by věrohodným způsobem prokazovaly tuto dobu pojištění“. Žalobkyní předkládané listiny se vztahovaly k celé době trvání pracovního poměru v období od 1. května 1994 do 15. dubna 1997. V napadeném rozhodnutí považovala stěžovatelka podmínku trvání doby pojištění za splněnou pro podstatnou část doby, po kterou byla žalobkyně zaměstnána u zaměstnavatele. Ve vztahu k obdobím nezohledněným pro výpočet doby pojištění stěžovatelka nepředložila žádný důkaz, resp. neuvedla jediné tvrzení, které by zakládalo důvodné pochybnosti o tom, že v dané době došlo ke změně prokazovaných skutečností (oproti zohledněným dobám pojištění), které mohly mít vliv na výpočet trvání doby pojištění.

[19] Nadto však stěžovatelka měla k dispozici důkaz, který zákon o organizaci sociálního zabezpečení k prokázání sporné doby pojištění v situaci důkazní nouze v § 85 odst. 5 výslovně předpokládá. Tímto důkazem bylo čestné prohlášení žalobkyně a dvou svědkyň, původně pracovně podřízených žalobkyni, s úředně ověřenými podpisy a na stěžovatelkou vydaném formuláři. Je pravda, že svědkyně A. F. svým prohlášením mohla věrohodně tvrdit skutečnosti rozhodné pouze pro období od 28. června 1994 do 30. listopadu 1995 a svědkyně M. Š. mohla věrohodně tvrdit skutečnosti pouze ve vztahu k době pojištění žalobkyně za období od 12. června 1995 do 15. dubna 1997. Avšak kromě shora uvedeného stěžovatelka nadto předložila čestné prohlášení zaměstnavatele s úředně ověřeným podpisem, které rovněž potvrzovalo trvání doby pojištění pro sporné období od 1. ledna 1996 do 15. dubna 1997 s uvedením výše průměrného měsíčního příjmu, relevantního pro posouzení účasti na nemocenském pojištění. Žalobkyně proto kromě shora uvedených listin k prokázání sporné skutečnosti stěžovatelce předložila důkaz, který zákon k prokázání rozhodné skutečnosti výslovně předpokládá. Stěžovatelka však k tvrzením třech svědků ve formě čestného prohlášení vůbec nepřihlédla. Uvedla pouze, že svědkyni M. Š. pro výpočet jejího starobního důchodu zohlednila pouze období pojištění od 16. června do 31. října 1995 a období od 1. ledna 1996 do 31. března 1996, neboť pro ostatní posuzovaná období let 1995, 1996 a 1997 nezjistila vyměřovací základy. Tato skutečnost však tvrzení svědkyně ve vztahu k žalobkyni nevyvrací.

[20] Pokud jde o řízení před soudem, k němuž se vztahuje uplatněný kasační důvod, lze s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 15/2013-28 ze dne 24. července 2013 dodat, že v českém právním řádu neplatí tzv. zákonná teorie průvodní, podle které lze určitou skutečnost prokazovat jen určitým druhem důkazů, jak ostatně vyplývá z nálezu Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2004 sp. zn. III. ÚS 107/04 (N 192/35 SbNU 509), všechna rozhodnutí Ústavního soudu dostupná na <http://nalus.usoud.cz>. Právě naopak, za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. srpna 2009 č. j. 2 Afs 96/2008-74). Volné hodnocení důkazů již svou povahou vylučuje jakoukoliv podrobnější právní úpravu, která by omezovala volnost a svobodu soudce při hodnocení důkazů. Soudce je při této činnosti povinen respektovat pouze pravidla logického myšlení a obecné zkušenostní poznatky (zkušenostní věty), není-li jejich uplatnění v konkrétním řízení výsledným dokazováním zpochybněno (MACUR, Josef. *Postmodernismus a zjišťování skutkového stavu v civilním soudním řízení*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 247 s. 107). Moderní soudní řády různých zemí odmítly zásadu zákonné teorie průvodní, neboť „svým těžkopádným formalismem a necitlivým přístupem k realizaci složitého úkolu pravdivého objasnování skutečností důležitých pro posouzení a rozhodnutí sporu vytvořila paradoxní situaci, za které pouze mařila dosahování cílů, k jejichž plnění byla původně vytvořena a zakotvena v civilních soudních řádech. Představovala primitivní koncepci, neodpovídající složité realitě skutečností vnějšího světa, které mají být v civilním soudním řízení pravdivě zjišťovány“ (tamtéž s. 111).

[21] Ustanovení § 77 odst. 1 s. ř. s. opravňuje správní soud provádět samostatně důkazy při jednání. Dle § 77 odst. 2 s. ř. s. správní soud není vázán skutkovým zjištěním správního orgánu; může zopakovat nebo i doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak (princip tzv. „plné jurisdikce“). Tento požadavek lze vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 32/2006 ze dne 28. března 2007, publ. pod č. 1275/2007 Sb. NSS). Přitom podle § 125 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s § 64 s. ř. s., mohou v řízení před soudem za důkaz sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci. Důkazy pak soud hodnotí podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (§ 132 o. s. ř.).

[22] Ve světle těchto zásad krajský soud provedl vlastní dokazování ve smyslu § 77 s. ř. s. a zhodnotil důkazy shromážděné správními orgány. Za důkazní situace, ve které zaměstnavatel neplnil své povinnosti uložené mu zákonem o organizaci sociálního zabezpečení, a žalobkyně zároveň neměla k dispozici výplatní pásky, vycházel krajský soud z listin předložených žalobkyní a z provedených svědeckých výpovědí. Z uvedených důkazů vyplývalo, že žalobkyně u zaměstnavatele vykonávala činnost splňující podmínky doby pojištění dle § 11 zákona o důchodovém pojištění v nezohledněném období, o čemž svědčí skutečnosti uváděné v čestném prohlášení zaměstnavatele, pracovní smlouvě, v dalších předložených listinách a skutečnosti uváděné svědkyní M. Š. Zároveň nebyla žalobkyně v této době vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a byla přihlášená ke zdravotnímu pojištění jako zaměstnankyně uvedeného zaměstnavatele. Krajský soud dospěl k závěru, že předmětné důkazy existenci doby pojištění v rozhodné době prokazují. Jeho závěr se s ohledem na výše uvedené jeví Nejvyššímu správnímu soudu jako přesvědčivý a správný. Je to ostatně především krajský soud, který je povolán přezkoumat napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Intervence ze strany kasačního soudu je v tomto ohledu výjimečná a omezuje se na vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žádné takové však Nejvyšší správní soud v řízení před krajským soudem neshledal.

[23] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. shledal nedůvodnou a zamítl ji.

IV. Náklady řízení

[24] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona; ostatně neměla by jej, ani kdyby úspěšná byla, neboť jde o věc důchodového pojištění (§ 60 odst. 2 s. ř. s.). Žalobkyně měla ve věci úspěch, nebyla však zastoupena advokátem a sama žádné náklady řízení neuplatnila, proto jí ani nebyla jejich náhrada přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu